

28^Η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940 – ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η κλιμάκωση του Πολέμου από τις Δυνάμεις του Άξονα:

η Γερμανία του Χίτλερ και η Ιταλία του Μουσολίνι

Πριν καλά συνέλθει η Ευρώπη από τα τραύματα του Α' παγκοσμίου πολέμου, μαύρα σύννεφα σκεπάζουν ξανά τον Ελληνικό και Ευρωπαϊκό ουρανό. Η άνοδος στην εξουσία των φασιστών του Χίτλερ στη Γερμανία και του Μουσολίνι στην Ιταλία, έμελλε να σημάνει την αρχή νέων συμφορών για την ανθρωπότητα. Ταυτόχρονα όμως σήμανε νέους αγώνες και θυσίες των παππούδων μας για το δίκαιο. Οι προκλήσεις δεν άργησαν να αρχίσουν, καλοκαίρι του 1940...

*«Η μεγαλοσύνη στα Έθνη δε μετριέται με το στρέμμα,
με της καρδιάς το πύρωμα μετριέται και με το αίμα»*

Το τελεσίγραφο του Μουσολίνι την 28 Οκτωβρίου 1940

Κι ο πόλεμος αρχίζει. Η απάντηση της Ελλάδας στις φασιστικές δυνάμεις της Ιταλίας να επιτρέψει να «διέλθουν» από το έδαφος της για «άγνωστο σκοπό και προς άγνωστη κατεύθυνση», παραχωρώντας έτσι τα κυριαρχικά δικαιώματα στα εθνικά εδάφη, είναι λιτή, ένα νέο «μολών λαβέ», μια λέξη, «ΟΧΙ». Άλλη μια φορά ο ελληνικός λαός, ο άμαχος πληθυσμός, οι γυναίκες της Πίνδου θα υπερασπιστούν την πατρίδα με το αίμα τους προκαλώντας κατάπληξη στην Ευρώπη. Την ίδια στιγμή πολλά ευρωπαϊκά κράτη έχουν σαρωθεί: Νορβηγία, Δανία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, ακόμη και η Γαλλία.

Έκτακτον ανακοινωθέν

«Εδώ ραδιοφωνικός σταθμός Αθηνών. Έκτακτον ανακοινωθέν. Η Ελλάς από τις 6 πρωινήν εις σήμερον, ευρίσκεται εις εμπόλεμον κατάσταση πόλεμο προς την Ιταλία...».

**8η Μεραρχία Ημερήσια Διαταγή του Υποστράτηγου Χρ. Κατσιμήτρου,
28/10/1940**

Αξιωματικοί και οπλίται της Ογδόης Μεραρχίας, Ο Πρέσβης της Ιταλίας εν Αθήναις εξήτησεν από την Κυβέρνησιν ημών να διέλθῃ ὁ Ἰταλικὸς Στρατός δια τοῦ ἐδάφους μας.

Ἡ Κυβέρνησις ἀπέρριψε τὴν αἴτησιν ταύτην καὶ διέταξε ἀντίστασιν μέχρις ἐσχάτων. Ἦδη διανοίγεται τὸ στάδιον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ υπέρτατου πρὸς τὴν πατρίδα καθήκοντος δια ἀντιστάσεως, μέχρι ἐσχάτων συμφώνως πρὸς τὸ σχέδιον ἐνεργείας.

Αξιωματικοί καὶ οπλίται τῆς Ογδόης Μεραρχίας ἀμυνθήτε τοῦ Ἱεροῦ Πατρίου ἐδάφους μετὰ φανατισμοῦ ἐναντίον τοῦ ἐπιδρωμέως ὅστις θέλει νὰ προσβάλλῃ ἡμᾶς ὑπουλως καὶ ἀνανδρως.

Αναμνησθήτε τῶν ἐνδόξων παραδόσεων τοῦ ἔθνους μας καὶ πολεμήσατε μετὰ λύσσης κατὰ τοῦ ἀνάδρου ἐχθροῦ ὅστις τόσον ἀτίμως καὶ ἀναδρως θέλει νὰ προσβάλλῃ τούτο.

Δείξατε εἰς αὐτόν ὅτι εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ δώσουμεν τὴν δέουσαν ἀπάντησιν ὅπως ἔδωσαν οἱ Πρόγονοί μας εἰς τοὺς ἐπιδρομεῖς Πέρσας. Ὁ Θεὸς ας βοηθήσῃ τὸν Τίμιον υπέρ Πατρίδος ἀγῶνα μας καὶ ας εὐλογήσῃ τὰ ὅπλα μας διότι θα ἀγωνισθώμεν υπέρ βωμῶν καὶ ἐστιῶν καὶ υπέρ τῆς ἐλευθερίας μας.

Με τὴν πεποίθησιν ἀκράδαντον υπέρ τῆς νίκης ἀναφωνῶ μεθ' ημών.

Ζήτω, τὸ ἔθνος!

Ζήτω, ἡ Πατρίς!

Ζήτω, ὁ Στρατός!

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΤΙΚΟΝ
ΑΡΙΘ. 30870

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ ΔΙΑΤΑΓΗ τῆς 29ης Ὀκτωβρίου 1940

1

Ἀξιοματικοὶ καὶ θαλῖται Ὑπόδοχοι Ἡεραρχίας,

Ὁ Ἡέτορος τῆς Ἰαπωνίας ἐν Ἀθήναις ἐζήτησεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν

ἐκ μίλλῃ ὁ Ἰταλικὸς Στρατὶς διὰ τοῦ ἐδάφους μας.

Ἡ Κυβέρνησις ἀκέρριψε τὴν αἴτησιν ταύτην, καὶ διέταξεν ἀντίστασιν ἐσχάτων.

Ἡ διαανοίγεται τὸ στάδιον τῆς ἐκτελέσεως τοῦ θηερτάτου πρὸς τὴν μαθήκοντος δι' ἀντιστάσεως, μέχρις ἐσχάτων συμφώνως πρὸς τὰ οὐέ-
τη γρηγίας.

Ἀξιοματικοὶ καὶ θαλῖται τῆς Ὑπόδοχο Ἡεραρχίας ἀρυνθῇτε τοῦ Πατρίου ἐδάφους μετὰ φανατισμοῦ ἐναντίον τοῦ ἐκιδροπέως ὁστις ἐ-
πὶ προσβάλλῃ ἡρᾶς ὁκούως καὶ ἀνάνδρας.

Ἀρυνθῇτε τῶν ἐνδόχων παραδόσεων τοῦ ἔθνους μας καὶ πολεμήσατε ἔξοσος κατὰ τοῦ ἀνάνδρου ἐχθροῦ ὁστις τῆσον ἄτιμος καὶ ἀνάνδρας ἐπὶ νά προσβάλλῃ τοῦτο.

Μεῖξατε εἰς αὐτόν ἥτι εἴρεση εἰς θέσιν νά δώσουμεν τὴν δέουσαν ἀπάν-
τη, ὅπως ἔδωσαν καὶ οἱ Ἠρόγονοὶ μας εἰς τοὺς ἐκιδροπεῖς Ἠέροςας.

Ὁ θεὸς ἄς βοηθήσῃ τὸν τίμτον ὑπὲρ Πατρίδος ἀγῶνα μας καὶ ἕως ἐθ-
δης τὰ θαλα μας διότι θά ἀγωνισοῦμεν ὑπὲρ βαλῶν καὶ ἐστιῶν καὶ ὑπὲρ
ἐλευθερίας μας.

Ἡ τὴν πεποιθήσιν ἀκράδαντον ὑπὲρ τῆς νίκης ἀναφωνῶ μεθ' ἡμῶν.

ΖΗΤΩ ΤΟ ΘΕΟΣ !

ΖΗΤΩ Ἡ ΠΑΤΡΙΣ !

ΖΗΤΩ Ο ΣΤΡΑΤΟΣ !

Γ.Ε.Σ./Υ.Π.Ε.
ΤΙΜΗΜΑ <u>11</u>
ΦΑΚΕΛΟΣ <u>57/11</u>
ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΙΣ <u>27</u>

*Ἐρα 57.-

Ἰωάννινα τῇ 29 Ὀκτωβρίου 1940

ΧΑΡΑΛ. ΚΑΤΣΙΔΕΥΤΟΣ
ΥΠΟΠΡΑΓΓΙΣΤΟΣ

διὰ τὴν ἀκρίβειαν

ΕΠΙΤΑΓΗ...
τῶν Γενικῶν Διαταγῶν.

11/11/40
57/11

"Η Πορεία προς το Μέτωπο"

Ο βραβευμένος με Νόμπελ ποιητής μας, Οδυσσέας Ελύτης, πολέμησε στο Αλβανικό Μέτωπο, ακούμε απόσπασμα από το έργο του: «Άξιον Εστί».

«Η ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΜΕΤΩΠΟ

Ξημερώνοντας τ' Αγιαννιού, με την αύριο των Φώτων, λάβαμε τη διαταγή να κινήσουμε πάλι μπροστά, για τα μέρη όπου δεν έχει καθημερινές και σκόλες. Έπρεπε, λέει, να πιάσουμε τις γραμμές που κρατούσανε ως τότε οι Αρτινοί, από Χιμάρα ως Τεπελένι. Λόγω που εκείνοι πολεμούσανε απ' την πρώτη μέρα, συνέχεια, κι είχαν μείνει σκεδόν οι μισοί και δεν αντέχανε άλλο».

«Δώδεκα μέρες κιόλας είχαμε μεις πιο πίσω, στα χωριά. Κι απάνω που συνήθιζε τ' αυτί μας πάλι στα γλυκά τριζίματα της γης, και δειλά συλλαβίζαμε το γάβγισμα του σκύλου ή τον αχό της μακρινής καμπάνας, να που ήταν ανάγκη, λέει, να γυρίσουμε στο μόνο αχολόι που ξέραμε: στο αργό και στο βαρύ των κανονιών, στο ξερό και στο γρήγορο των πολυβόλων».

«Νύχτα πάνω στη νύχτα βαδίζαμε ασταμάτητα, ένας πίσω απ' τον άλλο, ίδια τυφλοί. Με κόπο ξεκολλώντας το ποδάρι από τη λάσπη, όπου, φορές, εκαταβούλιαζε ίσαμε το γόνατο. Επειδή το πιο συχνά ψιχάλιζε στους δρόμους έξω, καθώς μες στην ψυχή μας...».

(Απαγγελία Μάνος Κατράκης/ "Άξιον Εστί" Οδυσσέα Ελύτη)

Το τίμημα της ελευθερίας

Πόλεμος δε σημαίνει όπλα και βόμβες. Πόλεμος σημαίνει άνθρωποι που υποφέρουν και χάνονται. Οι περισσότερες ιστορικές πηγές υπολογίζουν ότι πάνω από 60 εκατομμύρια άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους στον Β' Παγκόσμιο πόλεμο. Τα 40 εκατομμύρια ήταν άμαχοι και τα υπόλοιπα 20 εκατομμύρια στρατιώτες. Και η Ελλάδα πλήρωσε βαρύ τίμημα για τον πόλεμο: πείνα, ασθένειες, βομβαρδισμούς, ατομικές και ομαδικές εκτελέσεις.

Πίνακας με στοιχεία απωλειών Ελλήνων στον Β' παγκόσμιο Πόλεμο

1944 (30η Οκτωβρίου) : Αποχώρηση του Γερμανικού Στρατού από την Θεσσαλονίκη αφού ανατινάζουν ζωτικές εγκαταστάσεις της πόλης . Λήξη της Γερμανικής Κατοχής. Στην πόλη εισέρχονται στρατιωτικές μονάδες του **ΕΛΛΣ.**

Συνολικά κατά την Γερμανική Κατοχή τα Θύματα και Απώλειες της Ελλάδος που μπόρεσαν να καταγραφούν είναι:

Νεκροί πολέμου 1940-41	13.327
Εκτελεσμένοι (σε ολόκληρη την Ελλάδα)	56.225
Θανόντες όμηροι (στα γερμανικά στρατόπεδα)	105.000
Νεκροί από βομβαρδισμούς	7.120
Νεκροί σε μάχες της Εθνικής Αντίστασης	
(σύμφωνα με γερμανικά στοιχεία)	20.650
Νεκροί στη Μέση Ανατολή	1.100
Απώλειες Εμπορικού Ναυτικού	3.500
Σύνολο	206.922

Νεκροί από πείνα & σχετικές ασθένειες **600.000**

[σ.σ. ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	806.922]
Απώλειες από υπογεννητικότητα	300.000
Σύνολο απωλειών	1.106.922]

taxalia.blogspot.com

Η φρίκη του πολέμου...

«Οι εικόνες της γερμανικής κατοχής της Ελλάδας, ήταν τέτοιες, που ακόμα και σήμερα είναι δύσκολο να τις αντικρύσει κανείς κατάματα, είναι όμως σωστό, γιατί το ολιγότερο που οφείλει να κάνει κανείς για τη μνήμη των ανθρώπων που χάθηκαν για την ελευθερία και την πατρίδα του, είναι να μην κλείνει τα μάτια, να μη γυρίζει το βλέμμα στο φρικτό θάνατό τους...».

Πράξεις ανθρωπιάς και το Έπος της Εθνικής Αντίστασης (1941-1945)

Κατά τη διάρκεια του πολέμου και της κατοχής, ο ελληνικός λαός πρόβαλε ισχυρή αντίσταση, με μικρές ανώνυμες πράξεις ανθρωπιάς μέχρι το έπος της εθνικής αντίστασης. Η νίκη της Ελλάδας στο Αλβανικό μέτωπο, η εθνική αντίσταση, ήταν νίκες ελπίδας για όλους τους σκλαβωμένους και αγωνιζόμενους λαούς της Ευρώπης, ήταν νίκες ελευθερίας και πολιτισμού. Ήταν νίκες που σφυρηλάτησαν την εθνική μας συνείδηση και μπορούν να μας εμπνέουν και στις σημερινές μας δυσκολίες.

Βάζει ο Ντούτσε τη στολή του

Βάζει ο Ντούτσε τη στολή του
και τη σκούφια την ψηλή του,
μ' όλα τα φτερά,
και μια νύχτα με φεγγάρι
την Ελλάδα πάει να πάρει,
βρε, το φουκαρά!
Ωωωωωωωωωωωωωχ.

Τον τσολιά μας τον λεβέντη
βρίσκει στα βουνά
και ταράζει τον αφέντη
τον μακαρονά.

Αχ, Τσιάνο, θα τρελαθώ Τσιάνο,
με τους τσολιάδες ποιος μου είπε να τα βάνω.
Αααααααααααααχ.

Ξεκινάει την άλλη μέρα,
μα και πάλι ακούει "Αέρα"
από τον τσολιά,
δρόμο παίρνει και δρομάκι
και πηδάει το ποταμάκι,
ξέρει τη δουλειά.
Ωωωωωωωωωωωωωχ.

Τρώει τις σφαίρες σαν χαλάζι από τον τσολιά,
κι όλο στρατηγούς αλλάζει για να βρει δουλειά.

Αχ, Τσιάνο, θα τρελαθώ Τσιάνο,
και στείλε γρήγορα τα μαύρα μου να βάνω.
Αααααααααααααχ.

Στέλνει ο νέος Ναπολέον
μεραρχίες πειναλέων

στο βουνό ψηλά,
για να βρουν τον διάβολό τους
κι ο στρατός μας αιχμαλώτους
τσούρμο κουβαλά.
Ωωωωωωωωωωωωχ.

Και οι Κένταυροι οι καημένοι,
βρε τι τρομερό,
νηστικοί, ξελιγωμένοι
πέφτουν στο νερό.

Αχ! Γκράτσι, να μη σε δω Γκράτσι,
γιατί σε κάρβουνα αναμμένα έχω κάτσει.
Ααααααααααααχ.

Τρέχουν σαν τρελοί στους βράχους
κι από μας και τους συμμάχους
τρώνε τη κλωτσιά,
και χωρίς πολλές κουβέντες
μπήκαν Έλληνες λεβέντες
μεσ' τη Κορυτσά.
Ωωωωωωωωωωωωχ.

Μέσα στ' Αργυρόκαστρο εμπήκε το χακί
και σημαία κυματίζει τώρα Ελληνική,
Αχ! Τσιάνο, θα σκοτωθώ Τσιάνο,
γιατί σε λίγο και τα Τίρανα τα χάνω.

Και `πάθαν οι καημένοι
μεγάλη συμφορά,
κι η Ρώμη περιμένει
κι εκείνη τη σειρά.
Ααααααααααααχ.

Παιδιά της Ελλάδος παιδιά
Μεσ' τους δρόμους τριγυρνάνε
οι μανάδες και κοιτάνε
ν' αντικρίσουνε,
τα παιδιά τους π' ορκιστήκαν
στο σταθμό όταν χωριστήκαν
να νικήσουνε.

Μα για `κείνους που `χουν φύγει
και η δόξα τους τυλίγει,
ας χαιρόμαστε,
και ποτέ καμιά ας μη κλάψει,
κάθε πόνο της ας κάψει,
κι ας ευχόμαστε:

Παιδιά, της Ελλάδος παιδιά,
που σκληρά πολεμάτε πάνω στα βουνά,
παιδιά στη γλυκιά Παναγιά
προσευχόμαστε όλες να `ρθετε ξανά.

Λέω σ' όσες αγαπούνε
και για κάποιον ξενυχτούνε
και στενάζουνε,
πως η πίκρα κι η τρεμούλα
σε μια τίμια Ελληνοπούλα,
δεν ταιριάζουνε.

Ελληνίδες του Ζαλόγγου
και της πόλης και του λόγγου
και Πλακιώτισσες,
όσο κι αν πικρά πονούμε
υπερήφανα ας πούμε
σαν Σουλιώτισσες.

Παιδιά, της Ελλάδος παιδιά,
που σκληρά πολεμάτε πάνω στα βουνά,
παιδιά στη γλυκιά Παναγιά
προσευχόμαστε όλες να `ρθετε ξανά.

Με της νίκης τα κλαδιά, σας προσμένουμε παιδιά

Κοροΐδο Μουσολίνι

Με το χαμόγελο στα χείλη
πάν οι φαντάροι μας μπροστά
και γίνανε οι Ιταλοί ρεζίλη,
γιατί η καρδιά τους δε βαστά.

Κοροΐδο Μουσολίνι, κανένας δε θα μείνει,
εσύ και η Ιταλία, η πατρίδα σου η γελοία τρέμετε όλοι τα χακί.

Δεν έχεις διόλου μπέσα κι όταν θα μπούμε μέσα
ακόμα και στη Ρώμη γαλανόλευκη θα υψώσουμε σημαία Ελληνική.

Βρέχει και κάτω από την τέντα
δεν κάνουν βήμα προς τα μπρος
και γράφουν τ' ανακοινωθέντα:
φταίει ο κακός μας ο καιρός.
Κοροΐδο Μουσολίνι κανένας δε θα μείνει
Εσύ και η Ιταλία, η πατρίδα σου η γελοία τρέμετε όλοι τα χακί.
Δεν έχεις διόλου μπέσα κι όταν θα μπούμε μέσα
ακόμα και στη Ρώμη γαλανόλευκη θα υψώσουμε σημαία Ελληνική.

Απόσπασμα από το «Άξιον Εστί»

Της δικαιοσύνης ήλιε νοητέ
και μυρσίνη συ δοξαστική
μη παρακαλώ σας μη
λησμονάτε τη χώρα μου!

Αετόμορφα έχει τα ψηλά βουνά
στα ηφαίστεια κλήματα σειρά
και τα σπίτια πιο λευκά
στού γλαυκού το γειτόνεμα!

Τα πικρά μου χέρια με τον κεραυνό
τα γυρίζω πίσω απ' τον καιρό
τους παλιούς μου φίλους καλώ
με φοβέρες και μ' αίματα!